

УДК 342.951

Валентина Петрівна ЯЦЕНКО,

*кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного права і процесу факультету № 3 Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Харків;
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-3195-3627>*

ЩОДО ВРЕГУЛЮВАННЯ ПИТАННЯ ПРО ТРИМАННЯ СОБАК І КІШОК У ВІТЧИЗНЯНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

Аналізуючи теперішню ситуацію в країні можна стверджувати, що майже всі суспільні відносини в тій чи іншій мірі потребують належного врегулювання. В ряді випадків маючи матеріальну норму, відсутні дієві механізми її реалізації, та і самі матеріальні норми, зважаючи на умови сьогодення, потребують вдосконалення. Одним з таких напрямків, що потребує належного врегулювання, є відносини пов'язані з правилами утримання собак чи кішок.

На сьогоднішній день базовим нормативним актом, який діє в даній сфері є «Правила тримання собак, котів та хижих тварин у населених пунктах Української УРСР» прийняті ще в 1980 р. Слід зазначити, що вимоги прописані даними Правилами залишаються актуальними і сьогодні та потребують лише деякого доопрацювання та беззаперечного їх виконання. Крім того, нормативне регулювання даного питання на місцевому рівні здійснюється на основі підзаконних актів, виданих органами місцевого самоврядування (наприклад, Правилами утримання домашніх собак та котів у м. Києві, затвердженим рішенням Київської міської ради від 25.10.2007 № 1079/3912). Саме місцевими нормативними актами встановлюються основні вимоги щодо утримання, використання, визначення ступеню соціальної адаптованості домашніх тварин в умовах населених пунктів, права і обов'язки їх власників, а також принципи контролю у цій сфері. При цьому зазначені Правила можуть мати певні відмінності, залежно від типу того чи іншого населеного пункту. Проте контроль за додержанням цих Правил покладено на ряд органів, до яких належать, в першу чергу, місцеві управління ветеринарної медицини (здійснюють контроль за дотриманням власниками собак ветеринарно-санітарних вимог), місцеві санітарно-епідеміологічні інспекції (забезпечують аналіз звернень населення щодо медичної допомоги з приводу укусів людей собаками), структурні підрозділи органів Національної поліції (документують правопорушення у даній сфері та передають адміністративні матеріали до відповідних органів для притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності). Також контроль у даній сфері здійснюється ще й комунальними підприємствами, що обслуговують житловий фонд та прибудинкову територію, а також громадськими організаціями.

Однак маючи низку контролюючих органів у даній сфері, систему заходів юридичної відповідальності до власників, бажаного результату так і не маємо. Думаю, що навряд чи є потреба переповідати про плачевний стан справ, бо всі бачать своїх сусідів та знайомих, або просто перехожих, як ті вигулюють собак. Бачать стан вулиць, особливо коли зійде сніг.

При цьому слід зазначити, що дана проблема має ряд складових. Мова йде не лише про порушення порядку утримання чи вигулу собак і кішок, а також про необхідність контролю за популяцією тварин.

Конституція закріпивши права та свободи людини, визначивши можливість вільного їх використання одночасно передбачає наявність правомірної поведінки особи, яка включає в себе дотримання чинних правил. Тому свідомо приймаючи рішення про заведення собаки чи кішки людина автоматично погоджується виконувати всі діючі правила в даній сфері. Адже, як визначає ст. 13 Конституції України власність зобов'язує.

При цьому мова йде не лише дотримання чинних правил утримання тварин, правил їх вигулу та знаходження в громадських місцях, а також прибирання екскрементів після своїх вихованців. Передусім, мова йде про врегулювання самого порядку їх придбання, що автоматично, певною мірою, дозволить хоча б частково вирішити частину інших супутніх проблем. Для цього потрібно наявність чотирьох складових: по-перше, впровадження норм, що визначають порядок та умови продажу тварин, по-друге, наявність постійного контролю, по-третє, значне посилення санкцій за невиконання чинних приписів у даній сфері, і останнє, активна громадська позиція.

В цій ситуації нам би став у нагоді досвід європейських країн, де домашню тварину в основному можна придбати виключно через ліцензованих заводчиків тварин чи у притулках. Крім того, обов'язковою умовою є її реєстрація та сплата щорічного податку на тварину до місцевого бюджету. Звичайно сума податку має варіюватися від виду тварини, породи, наявності чи відсутності стерилізації, наявності мікрочіпу.

Таким чином, держава має можливість отримати необхідні відомості не лише про тварину, оскільки при такому продажі вона має бути обов'язково чіпована, а й інформацію про власника відповідної тварини, який з моменту покупки повністю відповідає не тільки за неї, а і за її поведінку. В першу чергу, це дозволить зменшити кількість безпритульних тварин та зменшити чисельність захворювання серед них, оскільки при продажі однією з обов'язкових умов має бути проведення ветеринарного обстеження та наявність відповідних щеплень. Доцільним було б запровадження і норми, що забороняла продаж чи передачу тварини іншій особі без попередньої поінформованості притулку чи розплідника про це. З іншого боку, новий власник тварини, отримав би можливість повернути ти її продавцю та вимагати певної компенсації, у разі якщо тварину продали хворою, або вимагати компенсацію на лікування такої тварини.

Також є нагальною потреба контролю за чисельністю домашніх тварин. Тому за кожен наступну тварину, яку особа буде утримувати сума

сплати податку має бути збільшена при наймі в половину. Таким чином наявність значних ліцензійних виплат та штрафів за порушення чинних правил утримання собак та кішок дозволить певною мірою поліпшити стан справ в даній сфері.

Крім того, окремої уваги потребує посилення ролі контролюючих органів за наявністю ліцензій на утримання та продаж тварин, контроль за своєчасними щепленнями, за порядком поховання тварин та інше. Для цього потрібне не лише впровадження відповідних баз даних, а й посилення санкцій. Штрафи мають бути суттєвими, починаючи від 50 неоподаткованих мінімумів доходів громадян. Коли людина буде розуміти, що зареєструвати тварину та сплатити за неї податок, одіти поводок чи прибрати за нею буде вигідніше чим сплатити відповідні штрафи чи навіть втратити свого улюбленця, ситуація в даній сфері почне поступово змінюватися. Також мають бути звичними явищами ситуації, коли поліцейський може попросити надати йому дозвіл на володіння твариною, запросити фахівців для відлову тварини і забрати тварину при порушенні встановлених правил. Разом з тим, не останню роль має відігравати і позиція громадян, які мають активно реагувати на випадки порушення правила виходу тварин, на появу їх в громадських місцях, на не прибрані експерименти тварини. Тільки завдяки цьому можливі зміни.

Одержано 12.06.2017

УДК 342.951:004

Каріна Юріївна ГАЛИНСЬКА,

кандидат юридичних наук, старший лаборант кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВОПОРЯДКУ

Інформаційні перетворення, які здійснюються останнім часом у світовому просторі, настільки глибокі та масштабні, що при усій їх непослідовності та суперечності неважко помітити процес докорінного оновлення інформаційного суспільства. При цьому змінюється роль та місце держави, суспільства та особи у сфері інформаційних правовідносин, виникають нові вимоги та правила здійснення інформаційної діяльності, а також цінності у сфері інформаційного правопорядку, що проголошуються та захищаються державою.

Мета і принципи правової держави в інформаційній сфері поки ще не стали реальністю. Більш того, на цей час держава не в змозі у повному обсязі забезпечити надійний захист та охорону інформаційного правопорядку,